

GEPENSIONEERD... en nog volop in beweging?!

**DE OPRICHTING VAN EEN
VERENIGING VAN GEPENSIONEERDEN
IN 10 STAPPEN**

cSo

© 2005

Pensioen in Nederland

Als u jaren bij een bepaald bedrijf of in een branche gewerkt heeft, zult u ook na de dag van pensionering nog -zijdelings-hiermee te maken hebben. Bijvoorbeeld door gezellige contacten met oud-collega's of omdat u nog steeds het personeelsblad krijgt toegestuurd. Maar ook omdat u een pensioen ontvangt, dat u tijdens uw werkzame jaren hebt opgebouwd.

Vaak hebben ondernemingen een "eigen" pensioenfonds, dat bestuurd wordt door vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers. Behalve ondernemingspensioenfonds kent ons land ook tientallen bedrijfstakpensioenfonds, waarbij organisaties uit een bepaalde branche zijn aangesloten. De bekendsten zijn ABP, voor overheidspersoneel, en PGGM, voor de sectoren zorg en welzijn. Maar er zijn ook fondsen voor de schildersbranche, de bouwsector en de metaalsector. De derde groep pensioenfonds is die voor degenen die een (zelfstandig) beroep uitoefenen, zoals fysiotherapeuten, kappers, enz.

Het gaat in Nederland in totaal om bijna 900 pensioenfonds, die gezamenlijk zo'n 500 miljard euro beheren.

Daarnaast zijn er ook "verzekerde regelingen" waarbij de pensioenregeling door de werkgever is ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij. In totaal zijn er op deze wijze voor circa 1,7 miljoen werknemers 40.000 regelingen bij verzekeraars ondergebracht.

Maar de doorsnee gepensioneerde maakt zich in het dagelijks leven niet zo druk over het pensioenfonds (of de verzekeringsmaatschappij) waarvan hij of zij maandelijks pensioen ontvangt. Men heeft geen idee wie in het bestuur zitten, wie het dagelijks beheer uitvoert of hoe het fonds er financieel voorstaat. Daar komt bij dat de informatie die sommige fondsen aan deelnemers toesturen, vaak niet erg toegankelijk is. Pensioen lijkt voor de meesten geen echt boeiende materie te zijn.

Jarenlang was daar dan ook weinig belangstelling voor, want het ging de meeste pensioenfondsen toch voor de wind.

Maar aan het eind van de 20ste eeuw ontstonden er problemen, onder andere als gevolg van slechte beleggingsresultaten en onverantwoord lage premies. Veel fondsen hadden onvoldoende reserves om op termijn aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen, om over indexatie van de ingegane pensioenen maar niet te spreken.

Deze verontrustende situatie leidde uiteindelijk tot allerlei maatregelen van overheidswege: aanpassing van de pensioenwetgeving, aanscherping van het toezicht op de pensioenfondsen, discussie over verantwoord pensioenbestuur en afspraken over verbetering van de medezeggenschap van deelnemers.

Medezeggenschap

In 1998 heeft het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO) een convenant afgesloten met werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers in de Stichting van de Arbeid (STAR) over de wijze waarop de medezeggenschap van gepensioneerden in pensioenfondsen gerealiseerd zou moeten worden. In februari 2003 is een vernieuwd convenant afgesloten ter verbetering van de kwalitatieve medezeggenschap van gepensioneerden bij de uitvoering van pensioenregelingen bij pensioenfondsen. Het CSO is sindsdien actief geweest om met name gepensioneerden een positie te geven in deelnemersraden of pensioenbestuur.

Een praktisch probleem is, dat de nog werkende deelnemers goed vertegenwoordigd worden door vakorganisaties, maar dat gepensioneerden vaak niet georganiseerd zijn en andere belangen hebben.

Het medezeggenschapsconvenant regelt daarom dat gepensioneerden een eigen stem krijgen door een of meer vertegenwoordiger(s) in de deelnemersraad (en / of bestuur) van een pensioenfonds te laten plaatsnemen.

Maar in de praktijk is de medezeggenschap voor gepensioneerden bij de pensioenfondsen nog niet overal even goed geregeld. Er zijn bijvoorbeeld fondsen die gepensioneerden in bestuur of deelnemersraad hebben benoemd, die voorheen aan de werkgeverskant een management- of bestuursfunctie vervulden of die via de vakorganisaties zijn voorgedragen. Gepensioneerden hebben in die gevallen geen mogelijkheid gekregen zelf te bepalen door wie zij zich wilden laten vertegenwoordigen. En de onafhankelijkheid van de benoemde gepensioneerde kan ook betwijfeld worden.

Het verdient de daarom voorkeur een vereniging van gepensioneerden op te richten, zodat de vertegenwoordiger in de deelnemersraad (of bestuur) een “achterban” heeft.

De ouderenorganisaties willen er alles aan doen om de situatie voor gepensioneerden bij *alle* fondsen te verbeteren. In het eerder genoemde medezeggenschapsconvenant wordt pensioenfondsen aanbevolen open te staan voor de oprichting van verenigingen van gepensioneerden. Deze brochure helpt u op weg.

Vereniging van gepensioneerden

Een vereniging van gepensioneerden is meer dan een gezelligheidsclubje van oud-werknemers die regelmatig bijeen komen om herinneringen op te halen. Natuurlijk scheidt het hebben van een gemeenschappelijke achtergrond en jarenlange betrokkenheid bij een bepaald bedrijf een band, maar er zijn ook duidelijke belangen in het spel. En dan hebben wij het met name over de pensioenbelangen.

Wanneer u al van dit belang doordrongen bent, zult u ook medestanders moeten vinden. Want alleen dan komt een vereniging van gepensioneerden van de grond.

De Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden (NVOG), tevens aangesloten bij het CSO, kan u hierbij wellicht van dienst zijn. De belangrijkste stappen zetten wij hierna voor u op een rijtje.

- 1.a. Stel vast of er al een vereniging van gepensioneerden is of iemand die zich daar ook mee bezighoudt. Sluit daar dan bij aan.

BRONNEN: bedrijf, pensioenfonds, NVOG

- 1.b. Wanneer er geen vereniging van gepensioneerden is, kunt u de NVOG vragen om u te begeleiden bij de vervolgstappen.

2. Verzamel informatie over het betreffende pensioenfonds: jaarverslag, statuten, reglement, bestuurssamenstelling, medezeggenschapsvorm, uitvoerder/administratie.

BRONNEN: pensioenfonds (zoek ook op internet!)

3. Enthousiasmeer gepensioneerden uit de onderneming of bedrijfstak om zich te verenigen, bijvoorbeeld door oud-collega's die u nog kent te bellen of de onderneming, de Ondernemingsraad of het pensioenfonds om medewerking te vragen. Ook kunt u een oproep plaatsen in een krant.

← Met opmaak:
opsommingstekens en
nummering

TIP: administreeer uw onkosten nauwkeurig (+ bewijsstukken bewaren), deze kunnen later vergoed worden door verrekening met de inkomsten uit contributies.

4. Registreer de aanmeldingen van belangstellenden:
  - a. naam, adres, woonplaats, telefoon, e-mailadres
  - b. geboortedatum
  - c. gewerkt bij .... van .... tot ....
  - d. wie zijn inzetbaar bij oprichting e/o bestuursfuncties

5. Plan een oprichtingsvergadering
  - a. boek een goed-bereikbare locatie (misschien ruimte bij pensioenfonds of oud-werkgever beschikbaar?)
  - b. stel een agenda op (model opvraagbaar bij NVOG)
  - c. stel een bestuur samen van minimaal 3 personen
  - d. stel concept-statuten op (model opvraagbaar bij NVOG) en eventueel een huishoudelijk reglement
  - e. nodig de belangstellenden c.q. aspirant-leden uit
  - f. bespreek de plannen met de aspirant-leden en leg de besluiten vast

← Met opmaak:
opsommingstekens en nummering

6. Formaliseer de oprichting van de vereniging bij een notaris en de Kamer van Koophandel.

7. Houd een officiële ledenadministratie bij (incl. inning contributies); het verdient aanbeveling een aparte giro- of bankrekening te openen, op naam van de vereniging.

-
8. Overweeg als bestuur het lidmaatschap van de NVOG. Deze vereniging is via het CSO mede gesprekspartner van de overheid en Tweede Kamer en dus telt de stem van elke aangesloten gepensioneerdvereniging ook landelijk mee.
  9. Ontwikkel materiaal om meer leden te werven en zoek wegen om bekendheid te geven aan het bestaan van de vereniging (b.v. via pensioenfondsen, oud-werkgever, etc.)
  10. Maak afspraken met het pensioenfonds over de vertegenwoordiging van de vereniging in het bestuur of de deelnemersraad, aan de hand van het Tweede Convenant Medezeggenschap (verkrijgbaar bij de NVOG en het CSO).

TIP: als eisen voor vertegenwoordigers zou de vereniging kunnen hanteren: minimaal MBO-niveau, affiniteit met/kennis van financiën en pensioenen, goede contactuele eigenschappen.

Tenslotte

Het oprichten van een vereniging van gepensioneerd lijkt met deze 10 stappen eenvoudig. De praktijk wil echter nog wel eens wat weerbarstiger zijn. Daarom is het ook goed om ondersteuning te zoeken bij de NVOG, waar men veel ervaring heeft met dit soort procedures en de hobbels die erbij genomen moeten worden.

Uiteindelijk gaat het erom uw oud-collega's te overtuigen van het belang van de zaak en wanneer dat lukt, kunnen anderen hier op langere termijn van profiteren. Talloze gepensioneerd gingen u voor. En met succes!

INFORMATIE EN ADVIES:

NVOG :   telefoon: 040-211 02 27
              e-mail: nvog@gepensioneerden.nl
              website: www.gepensioneerden.nl

Deze brochure is een uitgave van het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO). Het CSO is het samenwerkingsverband van vier ouderenorganisaties: ANBO, NVOG, PCOB en Unie KBO. Bij deze lidorganisaties zijn ruim 650.000 ouderen aangesloten. Het CSO wil de emancipatie en integratie van ouderen bevorderen en richt zich hierbij vooral op het beleid van regering en de politieke partijen.

Voor het project Medezeggenschap gepensioneerden in pensioenfondsen ontvangt het CSO subsidie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

CSO, Postbus 222, 3500 AE, Utrecht
030-276 99 85 of cso@ouderenorganisaties.nl
www.ouderenorganisaties.nl